

Sorg- og krise

Handleplan ved sorg -og krisesituation på Midtsjællands Gymnasium

Vedttaget af MIO den 7.12.2012

Ingen krisesituationer er ens, så følgende skal opfattes som en overordnet plan, som følges i krise- og sorgsituationer. Det er vigtigt at huske, at det i sidste ende er skolens rektor og ledelse, som sikrer at planen følges.

1. Uanset hvem, der har modtaget besked om en opstået "sorg-situation"/krisesituation skal skolens ledelse (rektor) hurtigst muligt informeres. Det er herefter skolens ledelse, der er ansvarlig for det videre forløb.
2. Skolens ledelse (rektor) sørger for at give alle relevante oplysninger videre ud af huset (familie, politi, mv.)
3. Skolens ledelse indkalder relevante aktører eks. studievejleder og team, hvor fordeling af arbejdsopgaver, rækkefølge, informationstype, mv. i hvert enkelt tilfælde fastlægges.
4. Når den umiddelbare krisesituation er overstået bør studievejlederen med passende mellemrum tage kontakt til familie/eleven, for at orientere om, hvad skolen har foretaget sig, spørge til hvordan det går eleven og høre til hvad skolen evt. kan gøre.
5. Ligeledes bør de enkelte lærere - med passende mellemrum - melde tilbage til studievejlederen og orientere om, hvordan det går eleven.
6. Studievejlederen orienterer skolens ledelse om hvordan det går eleven og aftaler evt. foranstaltninger omkring ekstraundervisning, psykologhjælp, mv.

Nedenfor er der derfor forsøgt opstillet en vejledning til, hvordan vi som skole kan/bør reagere/handle ved et dødsfald blandt skolens elever og ansatte:

En elev rammes af dødsfald hos nærtstående familiemedlem

Mange dødsfald kendes der desværre til på forhånd, fx fordi der er tale om en uhelbredelig kræftsygdom. Her vil eleven selv eller familien ofte henvende sig til skolen - rektor, team eller studievejleder - og her er det naturligvis vigtigt at få afklaret, hvad eleven/familien ønsker, at hvad vi som skole gør her og nu.

Når dødsfaldet er indtrådt og skolen er informeret aftales det med eleven/familien, hvordan og hvornår klassekammerater skal orienteres. Uanset hvem, der først får kendskab til dødsfaldet, så er det vigtigt, at skolens ledelse orienteres hurtigst muligt.

Rektor og evt. studievejleder fortæller klassen om dødsfaldet. Informationen bør omfatte såvel tidspunkt som årsag, og i forbindelse med orienteringen skal der naturligvis gives tid til en snak i klassen. Det er forventeligt at nogle elever vil være meget berørt af dødsfaldet, mens andre slet ikke er. Snakken i klassen kan evt. tage udgangspunkt i spørgsmålene fra samtalekitsen nedenfor.

Rektor, team og studievejleder aftaler i hver enkelt situation hvad der skal gøres fra skolens side og af hvem. Udover de praktiske opgaver med beskeder tilbydes eleven naturligvis samtaler med studievejlederen.

En elev dør

Når skolen gøres bekendt med en elevs dødsfald etableres en "krisestab" hurtigst muligt, bestående af skolens ledelse, studievejlederen og en eller flere af klassens teamlærere. Gruppen tager herefter stilling til hvad, der konkret skal gøres og af hvem:

- Klassekammerater underrettes hurtigst muligt. Fås beskeden om dødsfaldet udenfor skoletid, sker orienteringen via telefon til den enkelte elev, evt. familien. Fås beskeden i skoletiden gives en samlet besked til klassen af rektor.

Uanset hvornår beskeden gives til klassen er det vigtigt, at der efterfølgende gives tid og rum til at bearbejde de følelser, der følger. Her vil det være en god ide, om der kan være mange af klassens lærere til stede, så der kan snakkes i mindre grupper. Det vil ligeledes være vigtigt at fastholde alle eleverne på skolen, så de har mulighed for at få snakket tingene igennem i stedet for evt. at komme hjem til et tomt hus.

- Elevens lærere orienteres ligeledes hurtigst muligt telefonisk eller ved et frikvartermøde.
- Skolens ledelse sammenkalder hele skolen, hvor der gives besked om dødsfaldet. Afhængig af tidshorizonten kan meddelelsen suppleres med en kort mindetale, et minuts stilhed, en sang, eller lign. Efter samlingen går alle, inkl. lærerne, ud til deres klasser, hvor der efter behov tales om situationen.
- Der flages jf. almindelige flagregler - også på dagen for begravelse/bisættelse.
- Afhængig af hvad der foretages under pkt. 3 kan der senere afholdes en mindehøjtidelighed på skolen med mulighed for stille snak mellem lærere og elever på tværs af klasser.
- Skolen sender som minimum en officiel buket til begravelsen/bisættelsen. Endvidere gives såvel lærere som elever, der ønsker det, mulighed for at deltage ved denne.
- Det er vigtigt, at der i ugerne herefter gives mulighed for at tage en samtale i klassen om dødsfaldet, ligesom studievejlederen naturligvis står til rådighed for samtaler med den enkelte elev.

Når en ansat dør

Rektor orienterer skolens ansatte og elever. Proceduren ovenfor kan bruges for de relevante punkters vedkommende.

Anden type "sorg-fremkalder"

Sorg og krise kan naturligvis have mange andre årsager end dødsfald, og her vil det være naturligt at studievejlederen varetager hjælpen til eleven samt sørger for den nødvendige kontakt til såvel elevens familie, elevens lærere samt skolens ledelse. Studievejlederen har også mulighed for at henvise eleven til professionel hjælp.

Sorgsamtaler i klassen (studievejleder og/eller teamlærer)

I forbindelse med samtaler om fx et dødsfald i klassen gælder følgende regler:

- Ingen fortæller udenfor klassen, hvad de har hørt andre sige i klassen om deres tanker, følelser, mv.
- Ingen må bagefter kritiseres negativt for hvad de har sagt eller deres måde at reagere på
- Det er ok at vise følelser som at blive vred, græde, etc.
- Hver enkelt kan kun tale for sig selv
- Det er i orden at lytte på og i øvrigt selv tie.

Begynd samtalen med nogle indledende spørgsmål som alle i princippet kan svare på:

- Hvor var du, da du hørte om dødsfaldet?
- Hvornår fik du det at vide?
- Hvordan fik du det at vide - fik du ordentlig besked?

Det kan være en god ide at tage en runde, hvor den enkelte elev får mulighed for at fortælle "sin egen historie". Stil spørgsmål, hvor eleven kan svare i stil med

- det første jeg tænkte på, da jeg hørte om dødsfaldet, var ...
- det værste ved det, der er sket, er ...
- Jeg er mest ked af det når jeg tænker på ...

Som afslutning på samtalen er det en god idé at lave en opsummering, hvor der dels påpeges ligheder i elevernes oplevelser/reaktioner, men hvor der samtidig gøres klart, at vores måde at opleve/reagere på er forskellig, ligesom der ikke er noget "rigtigt" og "forkert". Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt at gøre eleverne klart, at deres oplevelser meget vel kan ændre sig senere hen, og at det derfor hele tiden er vigtigt at få sat ord på vrede, angst, selvbefredelser og lignende. Endelig vil det være fornuftigt at give eleverne råd om at bearbejde deres egen sorg, f.eks. gennem samtaler med forældre, søskende og kammerater, ved at deltage i begravelsen, ved at besøge den døde familie og tale om den døde, ved at skrive dagbog, digte til den afdøde el. lign.

Samtalen i klassen bør afslutningsvis munde ud i en snak om, hvad der skal gøres mht. begravelsen og tiden efter: hvad gør skolen/lærerne, er der nogen elever, der deltager, skal der sendes blomster til kirken og/eller den efterladte familie, hvad er passende påklædning, skal man også deltage i en efterfølgende gravøl, osv. Måske også læreren skal fortælle, hvordan en begravelse/bisættelse foregår. Er der f.eks. nogen, der besøger gravstedet og familien? Er der nogen der besøger dødsstedet (f.eks. ved et trafikdrab)?